

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetje pravimo:

Ozdravimo gospodarstvo — ozdravimo državo

Med pojavi gospodarske stiske je eden najžalostnejših ta, ki se dan za dnem odigrava tako rekoč pred našimi očmi, pa vendar nič ne storimo za njegovo zaježitev, če ga že res ni mogoče izkoreniniti in zatreti. V mislih imamo

izkoriščanje

solidnih in poštenih varčevalcev, ki so svoje prihranke zaupali denarnim zavodom v nadi, da bodo v tem denarju imeli pomoč v morebitni stiski ali preskrbo in priboljšek za starost. Gre tu zlasti za ljudi iz kmetkega, delavskega, uradniškega in obrtniškega stanu, ki so varčevali v najlepšem in najboljšem pomenu besede. Saj vemo, da tudi nekdanji dohodki teh stanov niso bili tako bogati, da jih posameznik ne bi bil mogel sproti porabiti. Vprav radi tega lahko mirno trdimo, da so prihranki teh stanov

pritrgani od ust

in večinoma trdo prisluženi. Tem bolj zato človeka boli, ko mora brez moči gledati, kako so danes ti vestni in pošteni ljudje na milost in nemilost izročeni brezvestni špekulaciji.

To je gnila, gnojna in strupena rana na telesu našega narodnega gospodarstva, to je socialna in kulturna sramota, ki bi jo morali za vsako ceno preprečiti. Človeku se krči srce, ko vidi, da pred očmi vseh oblasti in kljub tolikšnemu govorjenju o socialnosti in pravičnosti ne stori nihče nobenega koraka proti temu nezdravemu pojavu. Trdimo celo, da vprav ta nepojmljiva strpnost oblasti posredno podžiga pogum špekulantov.

Le poglejmo praktičen primer. Nekdo, ki si je prihranil tekom dvajsetih let 80 do 100 tisoč dinarjev, pa je zdaj zašel v stisko. Treba je morda denarja za osamosvojitve otrok, pride lahko bolezen, pride karkoli. Kljub svojim tisočakom je tak varčevalec lahko — berač. Denarni zavod, kjer ima mož denar naložen, je zaščiten. Dvigniti more le neznamen mesečni znesek, določen v zaščitni uredbi dotičnega denarnega zavoda. Za vse ostalo pa je denarni zavod zaščiten.

Toda, če pomislite, s to zaščito varčevalec ne more plačati zdravnika, ne more dati hčeri dote, ne more pomagati sinu do kruha, ne more početi kratkomalo nič. In če je sila velika — takih primerov je nešteto — si skuša varčevalec pomagati kakor ve in zna. Zanj

ni nobene zaščite.

Samo stiska trka s koščeno roko na vrata in ne pozna nobenega odlašanja, nobenega obzira. Tedaj začne človek kakor večša tavati okrog in je le naravno in skoraj nujno, da se ujame v past. Špekulacija z budnim

očesom pazi na take nesrečnike kakor pajek na muho. Srečen je lahko, kdor pri taki kupčiji izgubi samo polovico premoženja. Z izgubo dobre četrte svojih prihrankov mora celo v najbolj »solidnih« tozadevnih poslih računati itak vsakdo. Vprašamo pa:

Kam gre ta denar?

Ali nemara pride v korist splošnosti, da s prometom postane spet plodonosen?

Motil bi se, kdor bi tako mislil! Ves ta denar se po tajnih in skrivnostnih rojih razleze nevidno spet v nedostopne prostore kapitalista, ki na tak način brez dela služi in celo mastno služi, medtem ko je že itak siromašni narod vedno bolj beraški.

Kaj tedaj?

To vprašanje je treba rešiti, toda rešiti ga ni in ga na ne bo mogoče na dosedanji način. Nič ne pomaga, če je kdo kaznovan, ki je v dobri ali slabi veri izvalil ljudem hranilne knjžice. S tem namreč ni čisto nič popravljena nastala škoda. Rešitev je edino v tem, da se čimprej vzpostavi likvidnost denarnih zavodov. V zvezi s tem pa je treba takoj načeti z delom za pravilno rešitev vprašanja splošne prezadolženosti. Za tako delo smo že v zadnji številki naznačili nekaj načelnih smernic. Vsekakor je nujna in neodložljiva zahteva, da prevzamejo vse kmetke hipoške državni denarni zavodi tako, da je kmetkim dolžnikom omogočeno dolgoročno, recimo vsaj 30letno odplačevanje, obrestna mera pa tako znižana, da soglaša z dohodki dolžnikov, oziroma s tržno vrednostjo njihovih pridelkov.

Ker pa je to samo ena, skoraj bi dejali, negativna plat reševanja teh vprašanj, je treba opozoriti tudi na drugo, pozitivno. Ta pa je:

Dvignite cene kmetkim pridelkom

Brez tega koraka ni ozdravljenja. Dokler bo kmet delal zastoj in bo moral še doplačevati za to, da sme delati, ni mogoče doseči nobenega gospodarskega razmaha. Če industrija radi moči svojega kapitala lahko vzdrži cene svoji produkciji, mora država poskrbeti za to, da bodo cene kmetkih pridelkov v pametnem razmerju z onimi. Država je dolžna to storiti, ker je kmet njeno jedro in njen mozeg!

Javna dela.

Hkratu naj oblast poskrbi za zadostno zaposlitev delovnih sil v narodu. Na vsak na-

čin je treba poskrbeti za izvedbo obširnih javnih del. Denar, založen vanje, ne ostane mrtev, ker s svojim kroženjem poživi celotno gospodarstvo, zajezi zadolževanje in omeji obubožanje, ki je itak pri nas doseglo skrajno mero.

V zadnji številki lista smo na podlagi suhih števil dokazali, da vzlic temu, da obsega naša banovina le 8% celotnega prebivalstva v državi, plača to prebivalstvo 14% vsega neposrednega davka v Jugoslaviji. Kjer so dolžnosti, morajo biti tudi pravice. Zato slovenski narod upravičeno zahteva, da bodi naša banovina pri javnih delih in pri vseh javno-gospodarskih in finančno-osvežujočih ukrepih upoštevana po sorazmerju plačanih davkov, ne pa po številu prebivalstva. To zahteva suh račun, to zahteva gospodarska logika, to pa zahteva še zlasti delikatni obmejni položaj Dravske banovine, ki po svoji legi tvori vrata Jugoslavije v Srednjo in Zapadno Evropo, čez Sušak pa v — svet.

Potrebna uredba

Za prvo silo in preden so izvedeni vsi drugi predlagani ukrepi, za katere bo vsekakor treba nekaj časa, preden postanejo meso in kri, pa bi bilo nujno potrebna uredba — oziroma nekaj uredb z zakonsko močjo, in sicer:

1. Uredba, ki naj bi glede hranilnih in vložnih knjžic zaščitenih denarnih zavodov določala, da ob goljufivih manipulacijah raznih špekulantov ostanejo zamrznjene hranilne vloge last prvotnih lastnikov, čeprav so ti morda v stiski svoje vloge »prodali«. Brezobzirno bi morala ta uredba veljati za vse one varčevalce, ki so pri takih kupčijah prejeli za svoje vloge manj kot 60%.

2. Uredba, da se ne sme v izvršnem postopanju prodajati zarubljenih predmetov izpod v kraju izvršitve običajne dnevne tržne cene.

Obe ti dve uredbi bi preprečili mnogo gorja. Onemogočili bi številne zlorabe s strani oderuhov in mešetarskih prekupčevalcev na eni strani, na drugi bi pa narodu omogočili bolj zdravo gospodarsko dihanje, kar bi vsekakor pomenilo v vsakem oziru pridobitev. Mali človek bi zopet jel upati v ozdravljenje. Vrnjena bi mu bila vera v uspeh svojega dela in z zaupanjem bi se oklenil države, v kateri bi brez tirad in diktatov iz lastnega, svobodnega in neposrednega spoznanja začutil in spoznal — svoj zdravi, pravi in edino varni dom.

Tisti, ki so poklicani, naj ne odklonijo klica! Čas hiti in vsaka minuta je dragocena!

Vzroki socialnih nemirov

Nešetokrat smo že povdarjali v našem listu na vzroke socialnih nemirov v preteklosti in sedanjosti ter označili kot enega največjih, borbo za zemljo. Španijo, Mehiko in druge države smo navedli kot primer nepravilne razdelitve zemlje med kmetijski narod.

Opozarjali smo pri tem na kruto izkoriščanje kmetijskih množic, ki so tlačile veleposestnikom, same pa so strdale in trpele največje krivice. Beden, lačen in krivico trpeči narod je najbolj dostopen do prevratnih idej in kadar nastane socialni požar, tedaj postane človek zver, ki ne pozna nobene meje v svoji borbi in maševalnosti.

»Slovenec« od 29. avgusta prinaša uvodni članek, ki te naše ugotovitve docela potrjuje in prav ostro kritizira današnjo družbo, ki v svojem jedru že davno ni več krščanska. Slovenec uvodničar »drin« pravi med drugim o današnji družbi in o vzrokih socialnih nemirov tole:

»Isto se je sedaj še enkrat ponovilo v Španiji. Špansko meščanstvo je do zadnjega živelo v razmeroma dobrih gospodarskih prilikah. Toda, pri tem je imelo kaj malo smisla za stiske delavskih slojev. Žal tudi na katoliški strani ni bilo zadostnega razumevanja za socialno pravičnost. Papež Pij XI. se je že po zlomu monarhije ponovno prizadeval, da bi razgibal španski katolicizem v tej smeri. Zopet moramo reči, da se mu žal to ni posrečilo. O socialnih papeških okrožnicah so morda v poedinah krožkih debatirali, niso pa jih sprovedli v življenje, tudi tedaj ne, ko so imeli vsaj deloma v rokah politično oblast. Iz napačnih ozirov do katoliških veleposestnikov niso izvedli prepotrebnih socialnih in agrarnih reform, kar bi edino odgovarjalo socialni pravičnosti in zadovoljilo dve tretjini prebivalstva. Nič tega se ni zgodilo, čeprav je sv. oče španske katoličane prav posebej skušal za socialno delo razgibati (Madridska šola!). Zamudili so vse prilike, ki so se jim nudile, da ustvarijo moderno krščansko socialno državo. Zato so sedaj v nevarnosti, da bodo duhovno in materialno vse izgubili.

Neposredni vzrok revolucionarnega gibanja in protiverskega boja v Rusiji, v Mehiki, v Španiji so kajpada bili agenti revolucije: Lenin, Calles, Largo Caballero..., ki so dvignili delovni proletarijat in ga preje še, kot proti prestolom, pognali proti Cerkvi in njenim ustano-

vam. Toda, da se je to moglo zgoditi, da so jim množice sledile, je treba bilo mnogo desetletij ali celo stoletij socialnih krivic, ki jih je delala ali pustila delati družba. Razžaljena pravica je v masah ubogih in brezpravnih nakopičila morje sovraštva tako, da je treba le malenkostnega slučaja, da se razlije in potopi v krvi in solzah vse, kamor seže: krive in nedolžne.

V tem smislu lahko smatramo boljševidem za božjo kazen, ki jo Bog pripusti, da udari po družbi, ki v svojem jedru že davno ni več krščanska. Bog noče videza in ga žali, da se pod geslom »krščanskega reda« ali pod frazami »krščansko urejene družbe« gode socialne krivice, ki vpijejo do neba. Popolnoma zmotno je naziranje, da je krščanska misel vedno utelešena nekje na — desnici: gospodarski, socialni-politični... Saj ni res! Živo krščanstvo je tam, kjer je pravičnost in ljubezen v družbi. Predvsem pravičnost! Na to radi pozabljajo razni katoliški desničarski krogi, ki mnogo žrtvujejo v dobrodelne namene in mislijo, da so se z bogato miloščno dovolj oddolžili družbi. Cisto zmotno. Španski samostani so se izživljali v sami dobrodelnosti do ubogih. In vendar se danes kade v razvalinah! Kajti prva in najvažnejša je pravičnost. Kdor njo izpolnjuje, bo izpolnil tudi socialno postavo ljubezni. Žal, da družba, ki po videzu hoče veljati za krščansko, kopiči vedno večje gore socialnih krivic. Na eni strani žive nekaterniki v bajnem razkošju, ki se je nateklo iz tujih žuljev; dnevno lahkomišljeno razmetavajo ogromne vsote, ki bi jih ne, ko bi potekle iz njihovih potnih srag; uničujejo se pridelki, da le cene ostanejo visoko. Po drugi strani pa se za trdo delo družinske očete plačuje z 10, 15 din in še manj... Eni množe milijone in milijarde, množe pa se tudi milijoni stradajočih, ki obupujejo in postajajo — boljševiki. Resnični boljševiki in brezbožneži. Vidimo, da Bog pripušča, da grede množice povsod tam v komunizem, ki je religija sovraštva, kjer jih krščanska družba ni znala ogreti in pridobiti z deli krščanske pravičnosti in ljubezni. Razkristjanjene in z materializmom prepojene mase postanejo potem bič, ki trebi s površja zemlje krščanskega imena ne vredno družbo. Sicer jih komunizem tudi ne bo osrečil. Zdi se pa, da ljudje lažje prenašajo krivično izenačenje v skupni bedi, kakor pa krivično socialno neenakost.

Klavd Stefan:

Notranja kolonizacija

Južni kraji naše države so kakor nalašč ustvarjeni za naselitev z marljivimi in solidnimi slovenskimi delavci-poljedelci. Zemlja je plodna in neizčrpana. Rodi vse žitarice. Radi ugodne klime in sestavine zemlje pa pridelujejo v južnih krajih še sledeče važne industrijske rastline: tobak je po kakovosti zelo odličen in ga naša monopolska tobačna uprava lahko prodaja v druge države. Druga istotako važna rastlina je mak, iz katerega soka se dobiva surovi opij, ki ga medicinska industrija prideluje v razna nadvse potrebna zdravila. Južnosrbijanski opij je po kakovosti najboljši in najdražji na svetu. Iz mako-vega semena pa stiskajo jedilno olje. Prideluje se tudi z uspehom bombaž; država skuša povzdigniti množino bombaževega pridelka, da bi se zmanjšal uvoz bombažnega prediva in da bi se na ta način uvozna bilanca zboljšala v naš prid. Četrta zelo važna in za narodno obrambo nadvse potrebna rastlina je ricinus, iz katerega se prideluje olje. Vojna avijacija nujno potrebuje za uspešno visoko letenje le sredozemeljsko ricinusovo olje. Po sedanjih poskusih daje naš domači ricinus nadvse odlično olje. Da rodi v južnih krajih vinska trta dobro grozdje, ni treba niti ome-

njati. S sistematičnim gojenjem bi se pridelovalo lahko zgodnje in pozno rodeče grozdje, ki bi se lahko plasiralo po dravski banovini ali pa v inozemstvu. Kjer je pa dovolj vode za namakanje, tamkaj se dosežejo lepi uspehi z zgodnjo zelenjavo in deteljo.

Južni kraji imajo obsežne planinske in nižinske pašnike, kjer se preživi na tisoče in tisoče ovac za pridobivanje volne. Tudi murva uspeva in radi nje bi se razvilo svilogojstvo in ne bi bilo treba uvažati toliko drage svile, ko bi jo doma lahko pridelovali. Naši primorski naseljenci v Bistrenici ob Vardarju kose ob reki tudi šestkrat krasno lucerno.

Povedati pa moram, da južni kraji niso preveč pokriti z gozdovi. Hribi so deloma porastli s pritlikavim grmovjem, kar bi se z intenzivnim pogozdovanjem spremenilo v visoke gozdove, kakor so se nekdaš širili po ondotnih gorah. S pogozdovanjem bi se tudi zboljšale padavinske razmere in ublažila bi se velika poletna vročina. Podnebje je zdravo. Le tu pa tam so še legla malaričnih komarcev, kar pa oblasti z velikim uspehom odpravljajo. Malarija ne povzroča preveč obolenj, ako se človek drži reda, snage in zdravnikovih navodil. Snega in dežja je malo, zato

pa je poljedelcu na razpolago mnogo lepih delavnih dni za delo na polju. N. pr. skoro celo zimo lahko orje in opravlja dela v vinogradih. Zemlja sama je lahka in se z lahkoto obdeluje. Pitne vode ne manjka, vsaj so imeli prejšnji prebivalci — muslimani, ki so se pred nekaj leti izselili v Kemalovo Turčijo, v vsaki vasi vodovod in namakalne naprave. Prometne razmere so se z graditvijo cest in železnice zelo zboljšale.

Gojitev gori navedenih industrijskih rastlin zahteva zelo številno delovno moč. Delo samo na sebi ni preveč težko. Obdelava sama na sebi je tudi tako časovno razvrščena, da se ne kopiči vse delo naenkrat, temveč sledi ena kultura drugi in se radi tega lahko goji.

Dejstvo, da zahteva gojitev industrijskih rastlin mnogoštevilno delovno ročno moč, ker se obdelava ne da motorizirati, govori ravno za akcijo notranjega naseljavanja, da bi čim več ljudi zaposlilo pri gojitvi potrebnih industrijskih rastlin: mak, tobak, bombaž in ricinus. (Dalje prihodnjic.)

Dr. Maček o sporazumu

Razgovori o medsebojnem sporazumu med zagrebsko in beograjsko združeno opozicijo se vrše že več let. Do sedaj še niso prišli do nobenih sklepov. Predlogi zagrebskega dela združene opozicije niso bili sprejeti in odobreni od beograjskega dela. Beograjske skupine združene opozicije pa niti med seboj niso edine, kako naj se uredi in reši hrvaško vprašanje. Dr. Vladimir Maček z njo ni zadovoljen. Na njen račun je dal dr. Maček sledečo izjavo poročevalcu beograjskega »Vremena«:

»Meni je vseeno, s kom bom sklenil sporazum, samo če bo pogodbenik zmožen izvesti to, kar smatra hrvaški narod za edino rešitev. Po mojem mišljenju obstoji sedaj samo ena stvarna močnost za realno rešitev hrvaškega vprašanja. In ta je, da se vsi, ki imajo zaslonbo med narodom, sporazumejo v načelu in v podrobnostih o izvedbi moje koncepcije in mojih vsem poznanih predlogov. Od teh predlogov ne morem odstopiti, ker so izraz volje naroda, v imenu katerega nastopam. To bi bila ona koncentracija, o kateri sem toliko govoril. Činitelji srbijanske združene opozicije niso pokazali do tega trenutka dovolj pripravljenosti za to, da resnično prično z reševanjem hrvaškega vprašanja na način, ki bi ga smatral ves hrvaški narod za edino pravičnega. Ako bo prišlo vendarle do sporazuma z njimi in ostalimi političnimi činitelji, ki imajo zaslonbo med narodom, se bomo mogli morda skoraj prepričati.«

Končno je še dejal dr. Maček, da ni govora o tem, da bi njegovi poslanci prišli v sedanji parlament vse do trenutka, dokler se ne bo rešilo hrvaško vprašanje.

Ureditve kmetskih dolgov

V lovskem dvorcu Han-Pjesak pri Sarajevu se je že večkrat sestal gospodarsko-finančni odbor ministrov, ki je pretresal vprašanje dokončne ureditve vprašanja kmetskih dolgov.

V sredo 26. avg. t. l. je imenovani odbor ponovno razpravljal in ob tej priliki utrdil glavna načela, po katerih bodo to pereče vprašanje rešili.

Po seji gospodarsko-finančnega komiteta je predsednik vlade sporočil novinarjem sprejete sklepe in rekel, da bo vprašanje kmetskih dolgov rešeno v okviru sledečih okolištin:

1. da se ohrani sedanja vrednost našega denarja,
2. da se ne oškoduje državni kredit,
3. da se ohrani zaupanje vlagateljev v naše kreditne ustanove.

Uredba bo izšla še pred 1. oktobrom t. l.

Vzroki peronospore v letu 1936.

Kot je znano, je opustošila peronospora letos skoro tretjino pridelka vinogradov. Izražena so bila razna mišljenja o razlogih tega okuženja po peronospori. Ponovno je bilo govora o tem, da je škoda, ki jo je povzročila peronospora, treba pripisati slabi kakovosti domače modre galice. To mišljenje je čisto napačno ter izvira iz krogov nevedčakov.

Domača modra galica popolnoma in brez izjeme odgovarja zahtevkom, ki jih stavijo na dobra sredstva za škropljenje vinske trte. Preslabe modre galice sploh ne proizvajajo v naši državi, na kar strogo pazi Ministrstvo za kmetijstvo, ki nadzira izdelavo modre galice.

Za razvoj peronospore so najvažnejša okoliščina in dejstvo — vremenske razmere. V letih, kakršno je bilo tudi to leto, ko je bilo zelo vlažno in toplo in se je rastlinstvo že zgodaj razvijalo, so nevarnosti peronospore vselej večje. V takih vlažno-toplih letih nastanejo tudi »škode vsled opeklin« kot posledica nepravilnega škropljenja. Vsled pospešene rasti se tvori na površju listja preslaba zaščitna plast. Strokovnjak pravi v tem slučaju »kutikula-plast je preslaba«. Nežno tkivo listja poškropljeno z običajno močno teko-

čino je napadeno in deloma uničeno. Temu pravimo »opeklinac«. V takih slučajih je treba poslužiti se slabše 1/2%ne raztopine, da se na ta način izognemo škodi in da vendarle navzlic temu dosežemo željeni uspeh.

Uporabljevalci — vinogradniki v glavnem valijo vso krivdo — vsled slabega uspeha njihovega dela — na modro galico namesto, da bi svoj način dela podvrgli temeljiti preizkušnji. Modra galica kakršnegakoli izvora je zares v zelo redkih slučajih razlog škode na vinski trti, ker se dandanašnji redko pojavi na trgu modra galica slabe kakovosti, pa je tako tudi galica domačih tovarn, ki jo izdelujejo, kakor že omenjeno, pod strogim državnim nadzorstvom, vselej dovolj močna.

V nekateri krajih Dalmacije, kjer so vinograde škropili z angleško in italijansko galico, o katerih mislijo, da sta najboljši, je bilo uničenje ravno tako kot v drugih delih države, kjer so škropili z domačo galico.

Vzrok škode, ki jo povzroča peronospora so edinele vremenske razmere, rastlinski pojavi in nepravilno obdelovanje vinske trte. Dr. M. J.

Doma in drugod

Teden domače politike

Konferenca JNS

za moravsko banovino se je vršila pretekli teden v Beogradu. Konferenci je predsedoval predsednik JNS g. Peter Zivković. Prisostvovala pa sta ji tudi oba podpredsednika stranke gg. Banjanin in Demetrović ter generalni sekretar dr. Kramar. Konferenca se je bavila z vprašanjem občinskih volitev v Moravski banovini.

Zbor bivših demokratov

V Nišu so imeli v nedeljo bivši demokrati velik volilni shod. Govorila sta Ljuba Davidović in Milan Grol. Davidović je govoril o občinskih volitvah in o svobodi in rekel med drugim, da mora imeti narod, ki je toliko žrtvoval za svobodo svoje države in vedno izpolnjeval dolžnosti proti njej, tudi sam svobodo.

Milan Grol je govoril o zunanji situaciji.

Shod bivših socijalistov

V Skoplju so imeli shod bivši socijalisti, na katerem je govoril dr. Živko Topalović. V svojem govoru se je zavzemal dr. Topalović za neodvisen političen pokret jugoslovanskega delavstva. Ostro je nastopil proti dr. Mačku, ki skuša hrvatsko delavstvo po fašističnem vzoru vključiti v svojo politično akcijo.

Zemljoradniško zborovanje

V Sremski Mitrovici so zborovali bivši zemljoradniki. Glavni govornik je bil g. Joca Jovanović, ki je govoril o demokraciji, svobodi in občinskih volitvah.

Branko Janošević je pozival vse zemljoradnike vseh grup, da se zedinijo.

Staroradikal

so pa zborovali v Čajetini. Govoril je član bivšega glavnega odbora Radikalne stranke g. Miša Trifunović. V svojem govoru je rekel med drugim, da dela srbijanski del združene opozicije na tem, da pride do sporazuma z dr. Mačkom. Ne jamčim, je rekel, da bo do tega prišlo, ali je naša najboljša želja in moramo delati na tem, da do tega sporazuma pride.

Občinske volitve

V nedeljo so se vršile nadomestne volitve v 11 slovenskih občinah.

Občina Čatež: Volilnih upravičencev 643, volilo je 422 in sicer listo opozicije z nosilcem g. Antonom Kolarjem 239 volilcev, za listo JRZ pa 183 volilcev. Občina Studenec pri Sevnici: volilnih upravičencev 379, listo JRZ z g. Štojšem je volilo 240 volilcev, za listo opozicije g. Znidaršiča pa 20. Občina Škocjan: volilnih upravičencev 1017, za listo JRZ z g. Marinčičem je glasovalo 544 volilcev, za listo opozicije g. Antona Barlovića pa 110 volilcev. Občina Bučka: 289 volilnih upravičencev, za listo JRZ z g. Ludovikom Komljanecem je glasovalo 153, za listo opozicije z g. Kaplerjem pa 66 volilcev. Občina Mokronog: volilnih upravičencev 570, volilo je listo JRZ g. Majcna Aleksandra 365 volilcev, dočim opozicija ni postavila svoje liste. Občina Raka: volilnih upravičencev 733, volilo je za listo JRZ z g. Matijem Semičem 251 volilcev, listo JNS g. Šiška 78 glasov, listo opozicije II. z g. Šribarjem pa 68 volilcev. Občina Cerklje: volilnih upravičencev 575, volilo listo JRZ z Ivanom Ignotijem 307 volilcev, za listo opozicije gospoda Jurečiča pa 78 glasov. Občina Mengeš: volilnih upravičencev 625, volilo je listo JRZ z g. Karlom Gregorcem 444 volilcev. Opozicija ni postavila liste. Občina Križevci pri Ljutomeru: volilnih upravičencev 1025, volilo je listo JRZ z g. Matijo Vavpotičem 703 volilcev. Opozicija ni postavila liste. Občina Sv. Lenart v Slovenskih goricah: volilnih upravičencev 417, listo JRZ z g. Francem Hergom je volilo 294 volilcev, listo opozicije z g. Janezom Kovačem pa 165 volilcev. Občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju: volilnih upravičencev 417, za listo JRZ z g. Jakobom Tumpo je glasovalo 211 volilcev, za listo opozicije g. Francem Zunkovičem pa 87 volilcev.

Vseh volilnih upravičencev je bilo 6923. Od tega je volilo listo JRZ 3715 volilcev, za listo opozicije pa je glasovalo 911 volilcev. JRZ je dobila v nedeljo 53,5 odstotka glasov od vseh volilnih upravičencev. Opozicija ni postavila svojih list v treh občinah, kjer so bile postavljene samo kandidatne liste JRZ.

Reorganizacija bivše HSS

V Splitu se je med cel teden g. dr. Jakob Jelašić, glavni tajnik politične pisarne g. dr. Vladimira Mačka. Med prijatelji bivše HSS v Dalmaciji obstojajo že dalj časa huda nesoglasja. Predstavniki posameznih organizacij so se med seboj prepirali. Spori so se tako zaostriili, da jih je moral priti odstraniti glavni tajnik politične pisarne g. prof. Jakob Jelašić s tem, da je popolnoma preosnoval volilne odbore bivše HSS po posameznih okrajih Splita. Koliko mu je to uspelo, se bo kmalu videlo.

Iz Splita se je g. Jelašić odpeljal v Dubrovnik, kjer bo izvršil isto delo v ondotnih organizacijah.

Nova iznajdba N. Tesle

Londonski listi poročajo o novi, velepomembni iznajdbi našega rojaka, učenjaka in izumitelja Nikole Tesle.

Tesla je po več desetletnih naporih in poskusih izumil način brezžičnega prenosa električne energije na velike razdalje. Zdjaj organizira finančno družbo za ustanovitev podjetja, ki bo zgradilo velikansko električno centralo. Ta bo proizvajala tok z napetostjo 1 milijon voltov.

Po novi iznajdbi bo mogoče brezžično oddajati električno energijo na silne razdalje, n. pr. iz Švedije v Avstralijo! Seveda bo novi način prenosa električne energije veliko cenejši od sedanjih daljnovodov. Stroški bodo namreč dosegali komaj neznamen del današnjih izdatkov. V tem pa tiči velikanski kulturni in gospodarski pomen nove iznajdbe. Izdatki bodo namreč vsebovali le nabavo in vzdrževanje oddajnih in sprejemnih aparatov, medtem ko stroški za žični daljnovod popolnoma odpadejo.

Ko je svet izvedel za ta izum, je začel Tesla z vseh koncev in krajev našega planeta prejemati čestitke. Med prvimi mu je čestital tudi naš knez-namestnik, Nj. Vis. princ Pavle.

Tako je sin naše zemlje s svojim velikim duhom zopet proslavil jugoslovansko ime in dokazal, da v svetovni kulturi ne odloča niti število niti sirova sila, ampak duhovna moč genijev, ki jih narod daje svetu. Med temi pa Jugoslavlani zavzemajo odlično mesto! Učenemu rojaku tudi mi iskreno čestitamo!

Hmelj

Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino je izdalo zadnje dni naslednje tržno poročilo. Na našem hmeljskem tržišču je zavladalo živahno povpraševanje po hmelju. Cene, ki so šele začete se gibljejo med 21 in 25 Din za kg po kakovosti. Doslej je prodanih šele 700 starih stolov, radi tega ker kmetje hmelja, ki je letos prvovrsten po teh cenah radi ne oddajajo.

Pridelek v savinjskem okolišu se ceni letos na približno 36.000 starih stolov nasproti 40.000 v pretečenem letu.

Zunanje - politični pregled

Kakor je bilo pričakovati, se

državljska vojna v Španiji

nadaljuje z vso krvavo grozovitostjo. Nam, ki gledamo te strahotne borbe le iz daljave, je skoraj nemogoče razumeti vso tragedijo. Šele natančnejši pogled v zgodovino nam pove in nas pouči, da se zdaj v Španiji s krvjo obračunavajo stari računi, ki so tudi nekdanj bili pisani s krvjo. Odtod grozovito obračunavanje, ki se skoro ne more nehati, dokler se ne zgodi kaj posebnega.

Vzlic ogromnim žrtvam doslej še ni odločitve na nobeno stran. Zanimivo pa je, da se je bolna Evropa začela sramovati svojega lastnega obraza, ki se kaže na španskem v tako kruti resničnosti.

Diplomatje tujih držav v Španiji so se na pobudo argentinskega veleposlanika sestali v Andaju in se posvetovali, kako bi se dali španski boji »humanizirati«, to se pravi, da naj bi se vojskovanje vršilo na bolj človeški način. Ob krutih poročilih, ki prihajajo s španskih bojišč, pa je seveda tako posvetovanje precej medla zadeva in vpliva na nepristranskega opazovalca prej smešno kakor pa pomirjevalno.

Omeniti je še treba, da je vprašanje nevtralnosti evropskih držav v španskih bojih zdaj končno rešeno. Za nevtralnost se je izrekla tudi Rusija, odkoder je od 28. avgusta dalje prepovedan vsak izvoz orožja in vojni pripomočkov v Španijo.

V Rusiji

Stalin brezobzirno nadaljuje strašno obračunavanje s svojimi nasprotniki. Kakor smo že poročali, so bili zadnjič vsi obsojenci takoj ustreljeni. Zdaj so na vrsti druge vodilne glave: Rikov, Radek, Buharin in drugi.

Razen teh nekdanjih vodilnih politikov so bili aretirani tudi mnogi generali, med njimi Poznikov, Kuznjecov in Pulin. Dolže jih, da so bili zapleteni v zaroto proti vojnemu komisarju Vorošilovu. Celotna zarota pa se smatra le kot del zarote, ki jo je organiziral po svojih pristaših in prijateljih sam Trockij.

Nekatera poročila vedo povedati, da je tudi Leninova vdova, gospa Krupska, prišla s Stalinom navzkriž. Širijo se celo govorice, da bo tudi ona aretirana.

Vsekakor je videti, da gre Stalin dosledno po poti vseh, ki so s pomočjo revolucije prevzeli oblast. Brezobziren boj vsem, ki se ne uklonejo, je tu železno pravilo. Verjetno je, da je v Rusiji zaradi židovskega elementa to pravilo še tem bolj kruto in nujno. Narod prav gotovo zahteva uveljavljanje ruskega bistva, a tej zahtevi mora končno ustreči vsakdo, če hoče računati s trajnostjo svoje oblasti.

Po vsej priliki pa smatra Stalin evropski položaj za tako napet, da hoče za vsako ceno imeti red doma in jekleno zanesljivost v armadi. Nedavno je po radiu govoril armadi in med drugim dejal:

»Tovariši ruske oborožene sile, bodimo budni, kajti velikanski dogodki se oznanjajo. Vsak trenutek se lahko zgodi, da boste poklicani, da žrtvujete svoje življenje za obrambo matere zemlje in proletarijata. Bliža se trenutek, ki ga tudi vi pričakujete, ko bo vaša domovina pričakovala od vas največjih žrtv. Glede vas ne gojim nobenih dvomov. Sovražniki so že zavzeli postojanke. Vi vsi, ki stojite na mejah naše velike domovine, ostanite budni! Naša rdeča armada je opremljena z vsem, kar je mogoče z denarjem kupiti, z vsem, kar je človeški genij izumil, z

vsem, kar je ljubezen do delavstva premogla. Z vsem smo opremljeni, vse to je sedaj v vaših rokah, da branite našo slavno sovjetsko državo.«

Za Stalinom je govoril sovjetski komisar za oboroženo silo maršal Vorošilov, ki je dejal:

»Evropa je tik pred vojno in lahko se zgodi, da na jesen ne bomo več imeli svojih običajnih vojaških vaj. Velikanska večina izmed vas je že zadostno izvežbana in pripravljena, da odbije nasprotnika. Ostanite pripravljeni, kajti vsak trenutek vas domovina lahko kliče na pomoč.«

Potlej je govoril šef generalnega štaba sovjetske oborožene sile maršal Tuhačevski:

»Ura Vaših žrtv za domovino se približuje. Bodite pripravljeni noč in dan. Rdeča vojska mora pokazati, kaj zna in koliko žrtvuje za obrambo svoje matere zemlje!«

V Londonu so ti govori vzbudili silno senzacijo. Vse se sprašuje, na katero nevarnost namigavajo sovjetski šefi in generali.

Iz teh govorov si človek lahko marsikaj razloži in pojasni. Vsekakor pa se zdi, da je pesem o svetovnem miru, ki jo tako radi ponavljajo diplomatje, samo tolažba za naše bolne živce.

V Romuniji

moramo omeniti važno spremembo v vladi, ki jo je sestavil Tatarescu. Iz nove vlade je izpadel dolgoletni zunanji minister in znani politik Titulescu, a na njegovo mesto je stopil dosedanji finančni minister Antonescu.

V svoji izjavi pravi novi šef romunske vlade, da bo vlada nadaljevala zunanjo poli-

tiko, ki so jo doslej vodile dosedanje vlade in katere vodja je bil v zadnjem času g. Titulescu, ki mu tudi tokrat izražam priznanje za usluge, ki jih je storil državi in vladi. Ta politika, ki je bila doslej že tolikokrat definirana, ni niti politika, ki bi bila vezana na osebnosti, niti politika oportunisti ali improvizacije. To ni politika posamezne osebe ali posamezne stranke, nego politika vsega rumunskega naroda, torej prava nacionalna politika, ki sta njena stalna cilja obramba države in ohranitev miru. Nadaljnji cilji naše zunanje politike so in ostanejo tudi v bodoče: zagotovitev čim ožjega in plodnejšega sodelovanja z našimi zavezniki v Mall antanti, v Balkanski zvezi s Poljsko, Veliko Britanijo in posebno s Francijo, s katero smo neločljivo vezani po interesih in idealih našega naroda, ohranitev prijateljskih odnosov z vsemi ostalimi državami, z Rusijo in drugimi našimi sosedji, ojačanje obstoječih obveznosti, prišerno sodelovanje za utrditev Društva narodov in enako prišerno sodelovanje pri vseh pobudah za ustvaritev nedeljive kolektivne varnosti.

Nemčija

ja zašla radi prevelikega oboroževanja v hudo finančno stisko in išče predsednik nemške državne banke in minister dr. Schacht posojilo v Franciji. Hkratu pa ima njegovo potovanje tudi politično ozadje. Rad bi namreč dosegel, da bi Francija odpovedala svojo zvezo Rusiji.

Kakor vidimo, se obnavlja predvojno stanje. Podobne zveze, podobne skupine, ista nasprotja in isto sovraštvo. Ali je moralo zato teči toliko krvi v svetovni vojni?

Matej Hubad

Slika po »Jutr«

(Ob njegovi sedemdesetletnici)

Vrli sad zdravega kmetskega debla, ravnatelj državnega konservatorija v pok., Matej Hubad, je 28. avgusta obhajal sedemdesetletnico svojega življenja.

Z njegovim imenom je združen lep kos slovenske glasbene zgodovine. M. Hubad je po rodu iz vasi Povodje pri Skaručni pod Šmarno goro. Vse svoje življenje je posvetil napredku in prospehu slovenske pesmi in glasbe. S svojim matičnim pevskim zborom je ponesel slavo slovenskega imena daleč po Evropi. Kamor je prišel, povsod je zmagal. Dolgih 40 let je ta zaslužni javni delavec odločilno vplival na pota in usodo naše glasbe.

Ob lepem življenjskem jubileju mu želimo, da bi mu usoda naklonila še dolgo življenje slovenskih lepot, zlasti pa bisera med njimi — slovenske pesmi. Pesem nam je dal, s pesmijo ostanemo Hubadu vedno hvaležni.

■ Na osvoju brzovlaka sta hotela potovati iz Budimpešte v Turčijo dva Madžara, pa so ju odkrili v Subotici in aretirali.

Kreditni za vodovod in vodnjake

Ministrstvo za gradbe je napravilo načrt, po katerem so določeni naslednji krediti za vodovode in vodnjake:

V konjiškem srezu cisterno v Mali gori za 50.000 Din, vodovod pri Sv. Kungoti za 87.000 Din, cisterno v Brečni za 65.000 Din. V kočevskem srezu vodovod v Mozlu za 185.000 Din in cisterno v Lipoveu za 70.000 Din. Največji kredit je namenjen za zgraditev vodovoda na Brdo pri Kranju v višini 450.000 Din. V litijškem srezu bodo gradili vodovode v Št. Vidu pri Stični za skupno 200.000 Din. V ljubljanski okolici dobi Vrhnika za vodovod 140.000 Din. Za vodovode v metliško-črnomeljskem srezu je določenih 350.000 Din, za vodovode v novomeškem srezu 350.000 Din, v radovljiškem okraju za vodovode v Bitnjah in Ribičevem laznu ter Bohinju 250.000 Din. V slovenjegraškem srezu bodo gradili vodovod v Št. Ilju za 50.000 Din. Končno je še določenih za zgraditev cistern Brezovi, Rebovu, v Malinah, v Bojancih, Bistri, Prelovcih in Rašičkem vrhu, vse v črnomeljskem srezu, 465.000 Din.

Sekvester nad »Našičko d. d.« ukinjen

Nad velikim podjetjem »Našičko«, ki je znano iz nedavne sodne obravnave, je bil ukinjen sekvester. Med državo in podjetjem je prišlo do sporazuma o plačilu kazni iz našičkega procesa. Podjetje je takoj plačalo državni blagajni v Beogradu 14 milijonov dinarjev, ostalo kazen bo pa plačalo v treh letnih obrokih.

Pšenica za Češkoslovaško

Cehoslovaško žitno društvo je sklenilo kupiti v Jugoslaviji 10.000 vagonov pšenice. Kakor hitro bo čehoslovaška vlada odobrila nakup, bodo prišli zastopniki žitnega društva v Jugoslavijo in se pogodili z jugoslovanskim »Prizadom« o nakupu pšenice.

Razbojniški napad

V Škocijanu pri Turjaku so slavili v nedeljo, dne 23. avgusta obletnico nove maše brata tamojšnjega župnika g. Zupančiča. V župnišču je trajalo veselo razpoloženje pozno v noč.

G. Lojze Zupanc, upravitelj šole v Škocijanu, znani kulturni delavec in pisatelj, se je napotil, kakor skoro vsako nedeljo popoldne, na sprehod do Turjaka. Spremljala ga je njegova gospa, ki je tudi učiteljica v Škocijanu. Pot pelje iz šole mimo cerkve in župnišča. In ko je prišel upravitelj Zupanc z gospo mimo župnišča in se oddaljil od njega samo nekaj korakov, je naenkrat nastalo za zakoncema vpitje, za katero se pa nista zmenila. Okrog polnoči sta se vračala domov. Ko sta šla mimo župnišča, ju je prvi pozdravil spuščeni župnijski pes. Zakadil se je v upravitelja, zagrabil ga za suknjič in mu ga raztrgal. Psa je spremljal hlapec, ki se je neprestano postavljajal pred upravitelja. Ko je upravitelj lepo pozval hlapca, naj se vendar umakne s poti in naj raje priklene psa, da ga ne bo napadal, je hlapec zaklel in je v temi mrmraje izgubil. Tako sta upravitelj in gospa nadaljevala pot zadovoljna, ker sta mislila, da sta se otresla napadalca. Nič hudega sluteča, sta zavila okrog župnišča proti cerkvi. Naenkrat se je hlapec vrnil s koso v roki, zamahnil je z vso silo po gospej upraviteljevi, ji odsekal polovico rokava na jopi in bluzi in zasekal na levi velikanško rano. V trenutku, ko je gospa upraviteljeva zaradi strašnega udarca in bolečin zavpila, je začelo padati od vseh strani kamenje, kakor toča. Okrog in okrog cerkve so bili razpostavljeni zavrtni napadaleci in od vseh strani je deževalo kamenje. Med kamenjanjem je pa neprestano lomastil hlapec s koso. In samo svoji krepki postavi in jeklenim mišicam se ima upravitelj Zupanc zahvaliti, da ni podlegel divjaškemu napadalcu. Vendar je dobil upravitelj Zupanc velike urezine po rokah in suknjič je skoro čisto razrezan. Zverinski napadalec je odnehal šele v trenutku, ko je koso z vso silo zasadi v suknjič upravitelja in je potegnil koso k sebi, pa je imel občutek, da je koso zasadi globoko v telo, ko je paral dvojno zapeti suknjič s podlogo vred.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Za proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. t. m. bo velika revija čet na Banjici. Revije se udeležijo razen čet beograjske garnizije tudi čete ostalih garnizij iz države, zlasti pa tehniške in specialne čete. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je ukrenilo vse potrebno, da se četam, ki se pripeljejo v Beograd na revijo, in civilnemu prebivalstvu, ki pride na to svečanost, olajša prevoz na železnici do Beograda. V ta namen bodo vsem kompozicijam potniških vlakov priklopljeni potrebni vagoni, če bo treba, pa bodo vozili posebni vlaki. Ob enem se javnost obvešča, da veljajo na dan 6. septembra tudi listki za brezplačni povratek.

Jože Lapajnar

Pred kratkim je umrl 79 let stari Jože Lapajnar, ki je 57 let zvesto služil plemeniti gasilski ideji. Udeležil se je gašenja nebroj velikih požarov, med potresom v Ljubljani l. 1895. pa je bil vse noči na straži in podiral napokane dimnike ter tako odstranjeval nevarnost. Po poklicu je bil mizar in je služil pri tvrdki Naglas nad pol stoletja. Pred nekaj tedni je sicer če čilega moža zadela možganska kap, kar mu je strlo življenjsko silo. Njemu časten spomin in pokoj v domači zemlji, svojcem naše sožalje.

Mlatič

Trdno stoji

v »Domoljubcu« g. duhovni svetnik Janez Kalan in se pripravlja na nove borbe proti bivšim samostojnežem. Kajti so ti možje strahovito nevarni in so s svojim trdovratnim vztrajanjem na neodvisnem kmetem pokretu čisto omajali temelje, na katerih stoji »Domoljubec« in naš prijatelj Janez Kalan.

Z dolgovoznimi, a hudo bojevitimi članki v »Domoljubcu« zoper te šmentane bivše samostojneže bo g. Janez Kalan do fermenta popravil nemara vendar precej omajani temelji, na katerem stoji že blizu telega stoletja.

Za to reč se je izkazal do sedaj še najbolj zanesljiv portland cement, ki ga izdelujejo tam blizu Dev. Mar. v Polju. Pozimi je trd vsled mraza, poleti pa vsled vročine.

G. Janez Kalan je vse poskusil, da bi preprečil bratomorno vojsko med Slovenci, pa se mu ni posrečilo. »Spoznal je, da oni ne marajo miru.« trdi v »Domoljubcu«.

Kdo so ti oni?

Naj dene g. Kalan roko na srce, pa naj pove, koga je povabil tisti čas k spravi na bansko upravo in kdo se je odzval, kdo pa ne. O ti resnica, hčerka božja, kako si poredna.

Ali pa je g. Janez Kalan že pozabil, kako je bilo? Mogoče je pa tudi, da na spravo nikdar resno mislil ni?

Stojmo trdno!

Kendova posestva prodana

V torek ponoči 25. avg. je bila končana dražba vseh nepremičnin Ivana in Marije Kende na Bledu. Celotno imovino je izdražila glavna upnica Zadruga gospodarska banka za 23 milijonov 400 tisoč dinarjev.

Za blejski grad, jezero, grajsko kopel in Rikljevsko zdravilišče je ponudila Zadruga gospodarska banka cenilno vrednost 8.658.207 din.

Interesenta poleg Zadrugne gospodarske banke ni bilo nobenega razen za Ribičevo hišo v Rečici, za katero ko se interesirali še neki interesi.

Proti dražbi sta prijavila ugovor konkurzni upravitelj dr. Triller in pravni zastopnik dolžnikov Marije in Ivana Kende dr. Vavpetič.

Ostro kaznovane zlorabe

Fašistična prvaka iz Milana Pelegrini in No-coletti sta bila obsojena na 8 in 2 leti robije zaradi tega, ker sta poskušala izvršiti pri zbiranju zlata »za domovino« ob priliki italijansko-abesinske vojne razne zlorabe in prevare. Huda obsodba je zbudila po vsej Italiji razumljivo pozornost in odobravanje.

Rusija v japonski luči

Japonski poslanik v Moskvi je poslat Hiroti, japonskemu ministrskemu predsedniku, iz Rusije poročilo, ki je značilno za japonsko presojo ruskih razmer.

Poslanik Ohta meni, da se Rusija na znotraj in navzven trajno konsolidira (ustaljuje). Kot dokaz za to navaja uspešno petletko, vstop Rusije v Društvo narodov, sporazum s posameznimi članicami Male antante, pogodbo s Francijo in približevanje Angliji.

Na Daljnem vzhodu ima Rusija po tem poročilu 300 tisoč mož vojske, ki varuje tamkaj ruske vojaške in gospodarske interese. Poleg tega si tam gradi nove železnice in trdnjave ter ustvarja industrijska središča, radi česar je odklonila japonski predlog glede nevtralnega pasu med seboj in mandžursko državo.

Spričo tega predlaga poslanik, naj Japonska poskrbi za okrepitev japonskih čet v državi Manžukuo in naj hkratu temeljito prouči ruski predlog o nenapadanju, ki ga je Sovjetska unija stavila Japonski.

ZDRAVO VINO IN MOŠT

z uporabo
KALIUM-META-BISULFITA
ZNAMKE „VINOBRAN“

Navodila in vzorce pošilja brezplačno
tovarna „ZORKA“ D. D. SUBOTICA

Naš les si osvaja novo tržišče

Kakor poroča beograjska »Politika« s Sušaka, je upati, da se bliža konec naše lesne krize, kar bi bilo zlasti za Slovenijo ogromnega pomena.

Vsakdo ve, da je bil nekdan glavni dohodek našega podeželja les. Z dohodki iz gozdov je mogel kmet uravnovešati gospodarstvo na svoji kmetiji, hkrati pa je gozd dajal največ in najboljšega zaslužka tudi dežavcem: tesačem, drvarjem, voznikom, žagarjem itd.

Po uvedbi sankcij smo izgubili glavni naš izvozni trg za les, ki smo ga imeli pač v Italiji. To je razmere na našem podeželju, kjer je itak bila kriza najbolj občutna, še poslabšalo. Zdaj pa prihajajo s Sušaka poročila, da se v zadnjem času zanima za naš les — Anglija. Vedno pogosteje so začela namreč prihajati naročila iz Londona. Pred kratkim je neka tvrdka na Sušaku prejela v enem dnevu iz Londona 6 brzojavnih naročil za les in tudi druge lesne tvrdke dobivajo vedno več naročil iz Londona.

Rad velikih lesnih zalog v skladiščih se za širše ljudske plasti olajšanje ne bo tako kmalu občutilo, vendar je upanje, da vsaj v bližnji bodočnosti smemo upati in pričakovati izboljšanja na lesnem trgu.

Kmetška mladina

Pred občnim zborom Zveze kmetških fantov in deklet

Delo kmetško-mladinskega pokreta je v zlic vsem težavam tudi to poletje lepo uspelo in napredovalo. Smelo lahko naglasimo, da je zunanja preprostost, ki so nam jo marsikje vslile razmere, notranjo idejno plat le poglobila in okrepila.

Tekme koscev in žanjic so za nami. Lepe so bile, plemenita stremjenja so pokazala in ovrgla vse neresnične in zmotne trditve, ki jih je kdorkoli kdaj naperil proti nam. Te tekme so narodu odprle oči in ga prepričale, da mu v mladem kmetškem gibanju raste novo pokolenje, ki hoče zdrav narod, pravično narodno, gospodarsko in socialno ureditev družbe in države ter z zdravim, odpornim in življenjsko zdravim Slovenijo tudi krepko, močno in enotno Jugoslavijo. To je naša vera, to je naša naloga. In to nalogo bomo opravili, pa naj nam kdo očita karkoli.

Mi namreč nismo boljševidni, nismo prevratniki, ampak smo borci za pravico zemlje in tistega, ki je življenjsko edini res povezan z njo, torej — kmetškega človeka. Mi nečemo krvi in grozot, ampak le pravičnosti in takih življenjskih pogojev, da bomo mogli v blagor skupnosti uspešno delovati.

Mi nismo brezverci, ampak smatramo versko čustvanje za važen sestavni del človekove duševnosti. Versko čistost, iskrenost in duhovnost zahtevamo, odklanjamo pa licemerstvo in vsako zlorabljanje.

Svobodni smo in svobodni hočemo biti. Ne maramo naučenih besed in podrepištva niti v kulturi niti v gospodarstvu niti v politiki. Ob spoštovanju tradicije in vsega, kar je v našem narodu dobrega in življenja vrednega hočemo večnost, z razumom in srcem iskati novih potov, novih izpopolnitev in doseči tako kmetstvo, ki bo narodu in državi nezlomljivi porok življenja in svobode. Zato po lastnem notranjem ukazu moramo brezobzirno odklanjati vse bolno in gnilo, pa naj se pojavi kjerkoli. Niti obljube niti grožnje nam ne morejo vezati rok.

Prepričani smo, da smo te smernice že doslej vedno in dosledno uveljavljali, sedaj pa, ko se je naš delavni in povsod priljubljeni predsednik Zveze kmetških fantov in deklet tovariš Ivan Kronovšek po daljšem študijskem bivanju v tujini vrnil iz Nemčije, nam bo pod njegovim vodstvom delo še olajšano. Naj mi ne zameri, če porabim to priliko in mu želim iskreno: »Dobrodošel zopet v naši sredi!«

Vemo, da si je tovariš predsednik zbilstril in poglobil pogled, zato z zaupanjem zremo v bodočnost. Na bližnjem občnem zboru Zveze bomo utrdili in potrdili slogo in zvestobo ter visoko dvignili svoj zeleni prapor.

Vsem na veselo svidenje kliče

kmetški fant.

Občni zbor Pododbora Zveze v Celju

Na praznik 8. septembra ob 9. uri dopoldan se vrši 7. redni letni občni zbor Pododbora Zveze kmetških fantov in deklet za celjsko okrožje. Občni zbor bo v hotelu »Hubertus«, Gosposka ulica 7, predseja odbornikov bo ob 8. zjutraj v tajništvu.

Dnevni red občnega zboru: 1. Čitanje in obdobjev zapisnika. 2. Poročila: poslevoedečega podpredsednika, tajnika, blagajnika in

nač. odsekov. 3. Poročilo nadzornikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti.

Včlanjena tov. društva vabimo, da glasom prejetih okrožnic pravočasno prijavijo svoje delegate.

Vojnik

Društva kmetških fantov in deklet za okrožje Vojnik imajo svoje sestanke v nedeljo dne 6. sept. ob 8. uri zjutraj v gostilni Spec, Potočnik, Vrečko in Brčić.

Sklicatelj.

Podpeč

Društvo kmetških fantov in deklet v Podpeči priredi 8. t. m. na praznik Malega Šmarna ljudsko veselico s plesom in prosto zabavo v gostilni tov. F. Kavčnika. Prireditelji pričakujejo številne udeležbe.

»Esperanto je last vsakogar in vseh!«

lična propagandna brošurica, ki jo je napisal urednik »Verda revno« za Jugoslavijo g. Damjan Vahen in ki je pravkar izšla v založbi Kluba esperantistov je vzbudila zanimanje med Slovenci za esperanto ter tako dosegla svoj namen. V njej pisec razpravlja o pomenu, idejni in vzgojni vrednosti esperanta, o praktični vrednosti esperanta za trgovino, obrt in industrijo, o mednarodni vzajemnosti in mednarodnem sodelovanju itd. Dobi se v knjigarnah, pri Klubu esperantistov — Ljubljana, pri D. Mizeritu, Ljubljana, Dvořakova 8, in pri avtorju in stane Din 3.—. Knjižico toplo priporočamo.

Novice

× Številne možnosti za službo boste spoznali na jesenskem velesjemju, kjer boste lahko na državni razstavi »Za naš les« našli nešteto spodbud za udeleževanje podjetnosti in znanja. Tudi razstava »Sodoben vrt« bo našemu meščanu, zlasti pa kmetu pokazala več poti, da si s pridelavanjem sadja, ki ga zahteva naš tujski promet in raznovrstne zelenjave, s pridelovanjem semen in tudi z vzgojo evetle izboljša svoj zaslužek. Kdor noče v teh težkih časih držati rok križem, naj med 1. in 13. septembrom obiše jesenski velesjem.

× Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se bodo vršile dne 29. novembra t. l.

× Pridelovalci oljnega semena se opozarjajo. Privilegirana izvozna družba opozarja pridelovalce semen belega maka, lanu in ricina, da se za ta oljna semena ne bodo uvedla predplačila za kasnejšo prodajo, kakor veljajo pri oljni repici, ker so se tvornice za predelavo tega semena (za predelavo lanenega semena Medič in Zankl in Hrovat in Co v Ljubljani in Zabret in Co v Britofu pri Kranju in za predelavo ricinovega olja Hrovat in Co) obvezale, da bodo takoj prevzele vsako količino, ki jim jo bodo ponudili pridelovalci. Prav tako se opozarjajo pridelovalci, da so po čl. 10. uredbi o oskrbi industrije s semenskim oljem in oljnim semenom določene nastopne cene: lanu 275, ricinu 300 Din za 100 kilogramov. To so najnižje cene, ki jih industrije plačujejo za vagonke količine oljnih semen l. 1936. Te cene veljajo po borznih uzancah v razsutem stanju franko tovarna postaja na področju pridelovanja. Glede lanu se cena razume za blago s 96% čistot.

× Rimski grob so našli pri kopanju na križišču Tržaške in Rimske ceste v Ljubljani. Strokovnjaki trdijo, da je grob z ozirom na dimenzije žare od kakega rimskega vladujočega veljaka. S to izkopano je pridobil ljubljanski muzej zopet nekaj, kar se redko kje vidi.

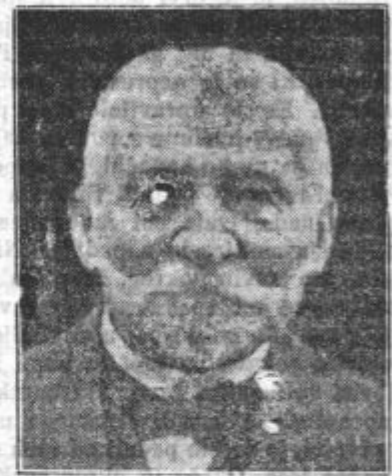
× V Celju je mestna občina začela graditi vodovod na hrib sv. Jožefa.

× V Zagrebu so v ponedeljek čutili močan potres, ki pa ni povzročil nobene škode.

× Rejee malih živali, 9. številka ilustrirane strokovne revije, ki je glasilo Zveze vseh rejskih društev, je pravkar izšla. Poleg strokovnega poka- uka v vseh panogah reje malih živali krase revijo izvirne slike s VI. svetovne razstave malih živali in Kongresa v Leipzigu. List se naroča v Ljubljani, Karunova ul. 10.

× V Ljubljani namerava poštno ministrstvo povečati telefonsko centralo. Enako tudi v Zagrebu. V Beogradu pa poleg sedanje postaviti še dve pomožni. Nemške tvrdke so v ta namen že ponudile ministrstvu kredit 35 milijonov din.

× V Osijeku je izbruhnil legar (tifus). Doselej je obolelo 35 oseb.

FRANC KAVČIČ

je v Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani obhajal te dni redke življenjske jubilej, namreč 90-letnico svojega rojstva. Jubilant je zaslužen prosvetni delavec blagega in plemenitega značaja. Kot učitelj je dolgo služboval v Beli Krajini, nazadnje pa v D. M. v Polju celih 48 let. Bodi mu prijeten življenjski večer!

× V Smurčinu pri Zemu je delavec Blaž Pavič iz Prekmurja umoril in oropal nekega Nikolaja Jakšiča, ki je na zemunskem trgu izkupil Din 1000.— za žito. Pavič je pobegnil.

× V Ljubljani so začeli stavkati delavci, zaposleni pri regulacijskih delih. Do spora s podjetjem je prišlo radi tega, ker so morali delavci prepogosto neprostovoljno počivati in so radi tega izgubili mnogo zaslužka. Delavci so pripravljani zopet začeti z delom, če jim podjetje plača tudi za dni, ko so praznovali radi vode v strugi, in za dni, ki bi jih radi malo dežja morali praznovati, čeprav bi lahko delali. Kako bo tu prišlo do sporazuma, je težko reči.

× V Tetovu se bavi tamkajšnje šerijatsko sodišče z nenavadnim slučajem. Slovenka Amalija Černoglavova je dolgo služila v Beogradu, kjer se je seznanila z nekim Arnavtom. Ker ji je znal lepo govoriti in mnogo obljubljati, se mu je dala premotiti in je odšla z njim. Sprejela je v Tetovu islamsko vero in se po tem obredu tudi poročila z Arnavtom. Tedaj so jo zaprli v harem, od koder se ni smela ganiti, a ženske so ji nalagale najtežja dela. Končno je Amalija pobegnila, se potikala po gozdech in je končno srečala nekega muslimana. Ta jo je odpeljal na svoj dom, kjer je njegova žena revo oblekla in pogostila. Potem so jo odpeljali na šerijatsko sodišče. Tja pa je privdjal z nožem v roki že tudi razkačeni Arnavt. Novi zaščitnik nesrečne Amalije mu je izbil nož iz rok, sodišče pa bo po vsej priliki razveljavilo nepravilno sklenjeni zakon.

× Avtomobilska nesreča v Trzinu. Potniški avtobus, ki obratuje med Ljubljano in Moravčami se je nenadoma vnel na cesti blizu Trzina in ves zgorel. Potniki so se pravočasno rešili.

× 45 kubikov lesa iz ene same jelke so dobili v Bosni v Ravni Šumi. Nad 1000 m visoko je rasla v pragozdu ta orjaška jelka z dvema vrhovoma. Visoka je bila 44 m, a višja hlačnica, ka-

kor naš kmet pravi smrekam ali jelkam z dvema vrhovoma, je še nad 11 m visokim deblom merila 31 m, nižja hlačnica pa 27 m. Ko so poštelci letnice na panju, so ugotovili, da je velikanka doživela 224 let. Kolobar odžagan s panja te jelke boste videli na velesejmski razstavi »Za naš les«.

× Enočnevni tečaj za sortiranje in vkladanje sadja se vrši v soboto, 12. septembra t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave je poslati pravočasno ravnateljstvu šole.

× Banovinska zimska kmetijska šola v Sv. Jurju ob j. ž. prične svoj I. tečaj dne 3. novembra 1936 ter sprejme vanj do 24 učencev. Ta tečaj je petmesečen in traja do 31. marca 1937. leta. Isti učenci bodo prihodnje leto sprejeti v II. tečaj, ki bo ravnatoko v petih zimskih mesecih. Prednost zimski kmetijske šole tiči v tem, da se kmečki sinovi pozimi teoretično in deloma praktično izobrazijo v vseh kmetijskih panogah, poleti pa pomagajo doma na kmetiji. Tako ima kmet dobrega delavca doma v dobi, ko ga najbolj rabi. Druga prednost tiči v tem, da gospodar lažje poravnava v enem letu oskrbovalnino za pet mesecev kot za enajst in pol meseca. V to zimsko šolo se sprejmejo pridni, najmanj 16 let stari sinovi kmečkih starišev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji. Gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s Din 5'— je poslati ravnateljstvu banovinske šole v Sv. Jurju ob j. žel. najpozneje do 1. oktobra 1936. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedeni, izjavo starišev o odnosu varuha (kolek Din 2'—), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja in da ostane prosilec po končani šoli na domači kmetiji, davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov; to radi dosege banovinskega prispevka. Navesti je tudi točen naslov prosilca in zadnjo pošto. Oskrbnina znaša na mesec od Din 50 do 300 po premoženjskih razmerah starišev in se plačuje mesečno vnaprej. Pri vstopu v šolo preišče šolski zdravnik zdravstveno stanje učencev; bolni se seveda odklonijo. Rok za vlaganje prošenj poteče 1. oktobra t. l.

× V Ptujju je nenadoma umrla gospodična Jazbinšek, ki je prišla v Haloze na počitnice iz Rimskih Toplic. V Halozah se je močno prehladila in dobila tako hudo angino, da so jo morali pripeljati v ptujsko bolnico. Tam pa je že prvi dan podlegla bolezni.

× Blizu Labor se je nedavno med vožnjo proti Ljubljani nenadoma vnel avto šoferju Avgustu Buhu, ki je uslužben pri gradbeni sekciji sreskega načelstva v Kranju. Ogenj je izbruhnil tako nenadoma, da se je šofer komaj rešil. Karoserija je zgorela in je pokvarjen tudi motor, ostali del avtomobila pa so še rešili in odpeljali na Primskevo v garažo.

× V Šibeniku so oblasti prijele in zaprle tamkajšnjega cerkovnika, župnikovega hlapca in njegovo ženo, ker sumijo, da so ti zastrupili 70 let starega vpokojenega župnika Marka Veziča. Župnika so namreč v Vrpolju pri Šibeniku našli ondan zjutraj nenadoma mrtvega in sumijo, da ni umrl naravne smrti.

× Dalmatinski ribiči so menda veseli španske revolucije. V Dalmacijo je namreč prispelo mnogo tujih trgovcev, ki sproti pokupijo vse ribe za Španijo. Ribiči zato prosijo, da bi jim oblast radi te ugodne konjunktore podaljšale lovski čas.

× V Kraljevu se je z brezmotornim letalom smrtno ponesrečil Nikolaj Čubarski, slušatelj tehnike iz Bolgarije. Letel je proti Zlatiboru. Kraška burja pa je med poletom letalo toliko nagnila, da je Čubarski padel iz njega. Letalec si je prebil lobanjo in obležal mrtve na skalovilih tleh.

× V Mariboru prično ta mesec popravljati carinska skladišča. Za ta dela je odobren kredit v znesku 120 tisoč dinarjev.

Po svetu

■ Dvajset za enega! Ob jezeru Rhin (v Nemčiji) leži vas Karwe. Na tamkajšnjem vaškem pokopališču leži med drugimi pokojniki tudi neki Avgust Werdermann, ki je umrl kot 26leten fant pred osemdesetimi leti. Na nagrobniku je spodaj napis: **Ljubljenemu postavilo 20 vaških deklet.** — Danes že nihče več ne ve, kdo je bil oboževani mladenič, le nagrobnik priča, da je 20 dekliških src v složni ljubezni gorelo zanj, ko je vmes posegla smrt in požgala vse cvetje na dvajsetih vrtovih vročih dekliških sanj.

■ Živa bakla. Ana de Ponti, trgovka z živili na Dunaju, je odšla na kaj nenavaden način iz življenja. Žena je bila že dolgo živčno bolna. V trenutku silne duševne potlosti se je polila s petrolejem in sama sebe — zažgala. Ko je začela goreti obleka na njej, pa je vendar jela ženska klicati na pomoč. Mož je prihitel, da bi ji pomagal, preden pa se mu je posrečilo strgati obleko s te žive bakle, je bila ženska že tako opečena, da ji skoraj ni več pomoči. Sicer so še živo prepeljali na kliniko, toda tudi zdravniška spretnost ji ne bo mogla rešiti življenja.

■ Dekle na grmadi. V madžarski vasi Dorozsma živi invalid, organist Jožef Gallei. Vsi njegovi otroci so bebasti. Te dni so trije otroci v klonici napravili grmado in zavlekli nanjo svojo osemnajstletno sestro, ki je vrhu vsega bila

še gluhonema. Grmado so zažgali. Kmalu je bila vsa klonica v plamenih. Sosedje, ki so prihiteli reševati, niso mogli nič več pomagati. Na pogorišču so našli le zogljenole ostanke trupla nesrečnega dekleta.

■ Srečna letalska nesreča. Pri letalskih vajah nad letališčem Tecuci (Romunija) se je primerila kaj nenavadna nezgoda, ki je res prava sreča v nesreči. V višini 400 metrov se je nekemu letalu nenadoma odtrgal motor in padel na tla ter se seveda popolnoma razbil. Tudi letalo samo je strmoglavilo na zemljo, a pilot je kakor po čudežu odnesel pri tem padcu popolnoma zdrave ude.

■ Pridelek pšenice v dunavski banovini znaša letošnje leto 15.152.215 metrskih centov. S pšenico je bilo posejanih 898.794 ha. Na enem ha je zrastle 16'19 stotov pšenice.

■ Sin predsednika argentinske republike je bil te dni aretiran zaradi širjenja komunističnih idej. Sin predsednika je vodil komunistično propagando v sosedni urugvajski državi. Policija ga je zalotila na delu, aretirala in pognala čez mejo v Argentinijo.

■ Španske upornike finansira najbogatejši človek v Španiji žid March.

■ Let okoli sveta. Romunski princ Kantakuzen je znan avijatičar. Te dni se je odločil za polet okoli sveta. Iz Bukarešte bo letel čez Pariz— San Francisko, New York, Tokijo in nazaj v Bukarešto. Stroški za let so preračunani na dvanajst milijonov dinarjev.

*Kaj nam je pripravil
stric Tivar
za jesen in zimo?*

<i>Lepa sportne oblekce</i>	<i>od din. 70-170-</i>
<i>Mornarske oblekce</i>	<i>" 90-150-</i>
<i>Zimske suknjiče</i>	<i>" 190-260-</i>
<i>Sportne čepice</i>	<i>" 10-20-</i>

Za deklice:

<i>Oblekce</i>	<i>od din. 89-159-</i>
<i>Zimske plašče</i>	<i>" " 160-340-</i>

Hubertuse
*garantirano nepremočljive
za dečke in deklice*
od din. 160-220-

TIVAR
OBLEKE

Važnejša radio predavanja

Program Radio Ljubljane od 6. do 13. septembra

Nedelja, dne 6. septembra, 9.45: Verski govor (g. ravnatelj Jože Jagodic) — 17.00: Kmet. predavanje: O konserviranju.

Ponedeljek, dne 7. septembra, 20.00: Zdravniška ura.

Torek, dne 8. septembra, 9.45: Verski govor (g. dr. Gvido Rant) — 17.00: Kmet. ura: Naš les (g. ing. Vilko Mazi).

Petek, dne 11. septembra, 20.10: Ženska ura: Gobe II. del (g. dr. Ljudevit Kušar).

Sobota, dne 12. septembra, 20.10: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

6. septembra: v Št. Vidu n/Ptujem;
7. septembra: v Murski Soboti, Št. Jurju, Planju pri Črnomlju, Zagradcu, Sv. Gori, Zerovnici pri Cerknici, Premu, Topolovem, Slivnici, Zrečah, Sv. Lovrencu v Prežini, Slov. gradcu,

Mozirju, Vojniku, Sv. Petru v svg., Sv. Jerdertu, Smarjeti pri Rim. toplicah, Sv. Juriju o/Taboru;

8. septembra: pri Sv. Trojici v slg., Dol. Lendavi, Gor. Petrovcih;
9. septembra: v Lukovici, Vrhu, Bušehi vasi, Vel. Laščah, Gradacu, Dobju, Turnišču;
10. septembra: Rušah, Št. Paulu pri Preboldu, Turnišču, Puconcih;
11. septembra: v Senožečah;
12. septembra: v Ceremošnjicah, Vel. Mraševem pri Krškem, Loki pri Zuzmu.

VSE ZA PISARNO
dobavlja stroje · aparate · opremo
popravlja pribor · polnilna peresa

LJUBLJANA
lelelan
3456

PRELOC
MARITIN TRG
LJUBLJANA

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po vsej državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Prvovrstne tržiške

KOSE

in brusilne kamne

v različnih kvalitetah ima v veliki izbiri v zalogi

»EKONOM«
Kolodvorska ul. št. 7**MOŠT**

iz grozdja, kakor vse sadne sokove, lahko stalno pripravite za uporabo v vsem letu

BREZ VSAKIH APARATOV

BREZ STROKOVNE PRIPRAVE

BREZ IZGUBE ČASA

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijensko!

Odobreno po ministrstvu za kmetijstvo.

Navodila in cenik pošilja brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

»EKONOM« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, kožu, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohne«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjav: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$, in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$, ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**Stanje vlog: **Din 35.000.000***Rezerve: **Din 1.500.000***